

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій

Проректор з наукової роботи

Алла КОРОЛЬОВА

« 08 » Вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки	доктор філософії
галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-наукова програма	Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова
статус дисципліни	дисципліна вільного вибору аспіранта

Форма здобуття освіти денна, вечірня, заочна

Навчальний рік 2023 – 2024

Семестр III

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

Розробник:

Волярська Олена Станіславівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Рецензенти:

Матвієнко Ольга Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій КНЛУ.

Аніщенко Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу андрагогіки Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

Схвалено на засіданні кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол № 1 від « 01 » вересня 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис)Черниш В. В.

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради університету, протокол № 2 від « 08 » вересня 2022 р.

Проректор з наукової роботи

Алла КОРОЛЬОВА

1. Мета вивчення дисципліни:

сприяти *розвитку* у майбутніх докторів філософії аксіологічних орієнтацій, професійно-наукової, мовно-комунікативної, інформаційної, методологічної культури наукового пошуку, технологічних здатностей, критичного мислення для професійної комунікації, науково-професійної і викладацької діяльності; *формуванню* міжкультурної компетентності, умінь і навичок узагальнювати, порівнювати зарубіжний і вітчизняний досвід з організації вищої освіти; *вихованню* професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності в умовах українського й світового освітнього простору

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

Зкредити ЄКТС; 90год., у тому числі:

	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	20 год.	6 год.
семінарські заняття	–	–
практичні заняття	10 год.	4 год.
консультації	–	–
самостійна робота	60 год.	80 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати*: основні категорії і поняття вищої освіти, мовно-комунікативну, інформаційну й методологічну культуру наукового пошуку.

3.2. *Вміти*: використовувати в професійній діяльності знання про реформи вищої освіти в провідних країнах світу, володіти прогностичними методами оновлення системи вищої освіти, психолого-педагогічними методами організації освітнього середовища з використанням зарубіжного досвіду організації вищої освіти.

Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області філософії, педагогіки і психології вищої школи, порівняльної педагогіки. Знання та навички, отримані в результаті їх вивчення, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі» і мають високу ступінь кореляції з ними.

4. Анотація навчальної дисципліни.

Дисципліна «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона зорієнтована на особистісний і науково-педагогічний досвід доктора філософії, його індивідуальні запити; є гнучкою за змістом; відповідає андрагогічним принципам навчання; забезпечує оволодіння аспірантами вміннями узагальнювати світові тенденції вищої освіти, порівнювати специфіку функціонування зарубіжних і вітчизняних установ формальної і неформальної освіти. Упровадження провідних світових ідей реформування вищої освіти в Україну є актуальним викликом сьогодення, що частково розв'язується вивченням дисципліни «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі».

Курс сприяє усвідомленню аспірантами тенденцій реформування світової вищої освіти в контексті глобалізації і стану світового ринку праці, генеруванню нових ідей, поваги до мультикультурності; застосуванню знань законодавства та державних освітніх стандартів України в процесі виявлення перспектив розвитку української вищої освіти.

Курс включає один організаційний модуль і три змістовних модуля. У *першому змістовному модулі* дається уявлення про *тенденції реформування вищої освіти в зарубіжних країнах*; проаналізовано вищу освіту у контексті світового ринку праці, визначено інтеграційні процеси у вищій освіті; визначено основні напрями функціонування й оновлення вищої освіти в Європейських країнах, в США й Великобританії; надано світовий досвід запровадження відкритих систем вищої освіти; обґрунтовано зарубіжні тенденції навчання впродовж життя (формальна і

неформальна освіта): висвітлено діяльність світових організацій в галузі неперервної освіти, діяльність Інституту навчання впродовж життя ЮНЕСКО, стратегії навчання впродовж життя.

У другому змістовному модулі розглядаються *тенденції реформування вищої освіти в Україні*: встановлено сучасний стан і тенденції розвитку вищої освіти в Україні у XXI столітті; розглянуто інноваційний розвиток національної вищої освіти в умовах інтеграції до європейського освітнього простору; виокремлено стратегічні напрями формування дослідницьких університетів світового рівня в Україні.

У третьому змістовному модулі дається уявлення про *національні стратегії оновлення та розвитку вищої університетської освіти*: виокремлено національні стратегії забезпечення глобальної конкурентоспроможності вищої освіти; висвітлено особливості національної моделі розвитку університетів Німеччини; проаналізовано трансформацію університетської освіти Франції; визначено й обґрунтовано стратегію американських дослідницьких університетів світового класу; узагальнено стратегії формування університетів світового рівня Китаю.

5. Компетентності аспірантів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі».

Компетентності аспірантів з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі» базуються на *інтегральній, загальних і фахових компетентностях, визначених освітньо-науковою програмою «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова»* для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки 01 Освіта:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні завдання і проблеми в галузі освіти у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнопедагогічних дисциплін (загальна педагогіка та історія педагогіки; теорія та методика навчання іноземних мов в закладах освіти різного типу), тенденції їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології педагогічних досліджень та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до встановлення причинно-наслідкових зв'язків, осмислення, узагальнення філософсько-світоглядних засад сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку української та зарубіжної науки для розуміння освітніх та наукових процесів і явищ в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.

ЗК 2. Здатність до системного наукового пізнання, комплексного застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології.

ЗК 4. Здатність ініціювати, організувати та проводити комплексні теоретичні й експериментальні дослідження в сфері науково-дослідницької та інноваційної діяльності, зокрема і в міждисциплінарних галузях, які призводять до отримання нових закономірностей та виявлення не вирішених раніше проблем або їх частини.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї та нестандартні підходи до їх імплементації (креативність), абстрактно мислити, адаптуватися до нових умов і ситуацій, ставитися критично до власних наукових здобутків і надбань інших дослідників.

ЗК 8. Здатність працювати з наукометричними базами даних з метою здійснення наукового пошуку, використовуючи сучасні інформаційні та комунікаційні технології для збору, аналізу, обробки, інтерпретації отриманих даних та представлення результатів реалізованого дослідження у процесі професійної комунікації.

ЗК 12. Здатність до саморозвитку та подальшого професійного зростання (планування й вирішення завдань професійного і особистісного вдосконалення), набуття знань і вмінь тайм-

менеджменту для ефективного виконання наукового дослідження та успішної педагогічної діяльності, наполегливість у досягненні поставленої мети.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 2. Здатність виявляти сучасні проблеми розвитку педагогічних наук, збирати дані для педагогічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх, пропонувати шляхи вирішення з урахуванням сучасних потреб та вимог держави, суспільства, особистості; ініціювати, планувати, здійснювати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового пошуку з належним рівнем дотримання положень академічної доброчесності.

ФК 3. Здатність цілісно і системно аналізувати педагогічні явища з погляду фундаментальних філософських теорій, традиційних та новітніх науково-методологічних підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем в галузі освіти та дотичних міждисциплінарних проєктів.

Таблиця 1

Матриця відповідності компетентностей, визначених навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі» компетентностям, визначеним освітньо-науковою програмою

Компетентності, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом)	Програмні компетентності									
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності						Фахові компетентності		
		ЗК 1	ЗК 2	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 8	ЗК 12	ФК 2	ФК 3	ФК 5
1. Усвідомлення ролі наукових знань про теоретичні і практичні проблеми реформування вищої освіти, необхідних для підвищення професійної компетентності і комунікативної культури аспірантів, пошуку оптимальних технологій професійної комунікації, побудованих з урахуванням правил і принципів академічної доброчесності науковця та освітянина.	+	+	+	+						
2. Здатність орієнтуватися у зарубіжних та українських витоках реформування вищої освіти, володіти теоретико-методологічним апаратом вищої освіти.	+		+			+				
3. Здатність виявляти специфіку реформування вищої освіти в країнах світу з урахуванням національних принципів і норм, соціально-економічного стану країн і особливостей освітнього середовища.	+		+	+	+	+	+	+	+	+
4. Здатність аналізувати і описувати ситуації реформування вищої освіти на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини і суспільства.	+			+	+	+	+	+	+	+
5. Здатність прогнозувати зміни і динаміку рівня реформування вищої освіти зарубіжних країнах та Україні.	+	+		+	+	+	+		+	+
6. Здатність обирати і застосовувати оптимальні засоби навчання, побудовані на правилах академічної доброчесності науковця та освітянина,	+	+		+	+	+	+		+	+

що дозволяють здійснювати розв'язання типових задач в різних галузях професійної практики.										
7. Здатність організовувати комунікативний процес, управляти динамікою групових процесів в колективах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини в колективі з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.	+			+	+	+	+	+		+
8. Здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.	+			+					+	+
9. Здатність вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, національної та інших соціальних груп.	+				+	+	+	+		
10. Здатність застосовувати у фаховій діяльності норми і принципи професійної етики, нести відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення наукової та педагогічної діяльності, керуватися загальнолюдськими цінностями.	+				+	+	+			

6. Результати навчання аспірантів з дисципліни (освітнього компонента) «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі».

Результати навчання аспірантів з дисципліни базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковою програмою «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова»:

ПРН 1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 3. Знати провідні наукові підходи, концепції, положення, освітні технології, їх історично-порівняльні аспекти, глибоко усвідомлювати актуальні теоретико-методологічні та практичні проблеми, що потребують вирішення у наукових дослідженнях.

ПРН 9. Планувати, ініціювати, організовувати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проєктів, організовувати роботу вітчизняних і міжнародних науково-дослідницьких колективів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України.

ПРН 10. Аналізувати, коректно тлумачити та адекватно застосовувати норми і положення, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.

ПРН 11. Застосовувати цифрові, інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній та викладацькій діяльності.

ПРН 13. Організовувати викладання фахових дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, вимог до нормативного, наукового, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, використовувати ефективні засоби діагностики навчальних досягнень майбутніх фахівців.

ПРН 21. Дотримуватися правил ефективної роботи в команді, аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних

детермінант поведінки та діяльності людини; обирати і застосовувати оптимальні технології ефективної міжкультурної комунікації.

Таблиця 2

**Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни
(освітнього компонента) «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі»
програмним результатам навчання, визначених освітньо-науковою програмою**

Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента)	Програмні результати навчання						
	ПРН 1	ПРН 3	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 13	ПРН 21
1. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття, тенденції) реформування вищої освіти, аналізувати, порівнювати різні напрями і школи.	+						
2. Критично аналізувати та оцінювати теоретичні і практичні проблеми реформування вищої освіти і пропонувати шляхи їх вирішення.	+			+	+	+	+
3. Використовувати знання зарубіжного досвіду реформування вищої освіти для підвищення професійної компетентності і комунікативної культури.	+			+		+	+
4. Аналізувати і описувати ситуації реформування вищої освіти на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини і суспільства.			+	+	+	+	+
5. Прогнозувати зміни і динаміку рівня реформування вищої освіти зарубіжних країнах та Україні.			+	+	+	+	+
6. Знаходити і застосовувати оптимальні засоби навчання, побудовані на правилах академічної доброчесності науковця та освітянина, що дозволяють здійснювати розв'язання типових задач в різних галузях професійної практики.		+	+	+	+	+	
7. Організувати комунікативний процес, управляти динамікою групових процесів в колективах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини в колективі з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.		+	+	+		+	+
8. Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.						+	
9. Демонструвати високу ступінь самостійності, авторитетність, інноваційність у професійній та науковій діяльності.			+	+	+	+	

10. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, національної та інших соціальних груп.		+	+	+			
11. Застосовувати у фаховій діяльності норми і принципи професійної етики, нести відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення наукової та педагогічної діяльності, керуватися загальнолюдськими цінностями.		+	+	+		+	

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі».

Таблиця 3

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі»

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. <i>Технологія</i> особистісно орієнтованого навчання	Індивідуальне і групове опитування.
ПРН 3. Знати провідні наукові підходи, концепції, положення, освітні технології, їх історично-порівняльні аспекти, глибоко усвідомлювати актуальні теоретико-методологічні та практичні проблеми, що потребують вирішення у наукових дослідженнях.	<i>Методи</i> інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання	Експрес-контроль.
ПРН 9. Планувати, ініціювати, організувати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проєктів, організувати роботу вітчизняних і міжнародних науково-дослідницьких колективів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України.	<i>Методи навчання:</i> •групова дискусія, •дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, •ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.	Оцінювання роботи аспірантів в групах.
ПРН 10. Аналізувати, коректно тлумачити та адекватно застосовувати норми і положення, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.		
ПРН 11. Застосовувати цифрові, інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній та викладацькій діяльності.		Оцінювання індивідуальних завдань

ПРН 13. Організувати викладання фахових дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, вимог до нормативного, наукового, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, використовувати ефективні засоби діагностики навчальних досягнень майбутніх фахівців.	<i>Індивідуальні завдання:</i> • реферативне повідомлення та презентація • анотування статей	аспірантів. Тематичне тестування. Модульна контрольна робота. Залік.
ПРН 21. Дотримуватися правил ефективної роботи в команді, аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини; обирати і застосовувати оптимальні технології ефективної міжкультурної комунікації.		

8. Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів)

Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліна «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі» здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій на своєму сайті та інформаційному стенді та доводяться до відома аспірантів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється *за накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання аспірантів з дисципліни «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта					Самостійна навчальна робота аспіранта		Модульна контрольна робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Реферативне повідомлення та презентація	Анотації на статті	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	15	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі» передую написання аспірантами модульної контрольної роботи.

**Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі»**

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними критеріями. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості недоліків і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50 -

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Тенденції реформування вищої освіти в Україні і зарубіжжі» проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (абревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна/вечірня форма				Заочна форма			
		Ра- зом	у тому числі			Ра- зом	у тому числі		
лек ції	семінарські / практичні заняття		само- стійна робота	лек ції	семінарські / практичні заняття		само- стійна робота		
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Тенденції реформування вищої освіти в зарубіжних країнах									
1.1	Вища освіта і світовий ринок праці. Інтеграційні процеси у вищій освіті.	8	2		6	14	2		12
1.2	Основні напрями функціонування й оновлення вищої освіти в Європейських країнах, в США й Великобританії	8	2		6	14	1	1	12

1.3	Світовий досвід запровадження відкритих систем вищої освіти: формування відкритого освітнього простору на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Зарубіжні тенденції навчання впродовж життя (формальна і неформальна освіта)	20	6	2	12	14	1	1	12
Змістовий модуль 2. Тенденції реформування вищої освіти України									
2.1	Сучасний стан і тенденції розвитку вищої освіти в Україні у XXI столітті. Інноваційний розвиток національної вищої освіти в умовах інтеграції до європейського освітнього простору.	12	4		8	13	1		12
2.2	Стратегічні напрями формування дослідницьких університетів світового рівня в Україні. Глобальні тенденції і проблеми розвитку вищої освіти у світі: наслідки для України	12	4		8	13	1		12
Змістовий модуль 3. Національні стратегії оновлення та розвитку вищої університетської освіти									
3.1	Національні стратегії забезпечення глобальної конкурентоспроможності вищої освіти: національна модель розвитку університетів Німеччини; трансформація університетської освіти Франції; стратегія американських дослідницьких університетів світового класу; стратегія формування університетів світового рівня Китаю.	30	2	8	20	22		2	20
	Разом годин за модулем 1	90	20	10	60	90	6	4	80
	Усього годин	90	20	10	60	90	6	4	80

10. Рекомендована література (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна:

1. Авшенюк, Н.М. (2015). *Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у другій половині XX – на початку XXI ст.*: монографія. Київ: Інститут обдарованої дитини.
2. Баніт, О. В. (2018). *Системи професійного розвитку менеджерів у транснаціональних корпораціях досвід Німеччини і Польщі*: монографія. Київ: ДКС- Центр.
3. Биков, В. Ю. (2009). *Моделі організаційних систем відкритої освіти*: монографія. Київ: Атіка.
4. Волярська, О. С. (2015). *Підготовка зареєстрованих безробітних та слухачів навчальних підрозділів підприємств, організацій, установ: теоретичні і методичні аспекти*: монографія. Запоріжжя: Кругозір; Київ: Ін-т підготовки кадрів державної служби зайнятості України.
5. Лук'янова, Л. Б. and Аніщенко О. В. (2015). *Освіта дорослих в Україні: нові можливості для розвитку педагогічної науки і практики*. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/709266/1/Лукянова-Анищенко.pdf>

6. *Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному освітньому просторі*: монографія / авт. кол.: Н.М. Авшенюк, В. О. Кудін, О. І. Огієнко та ін. (2011). Київ: Педагогічна думка.

7. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / Нац. акад. пед. наук України (2021); [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І.Луговий (заст. голови), О.М. Топузов (заст. голови)]; за заг.ред. В.Г.Кременя. Київ: КОНВІ ПРІНТ. 384 с. Бібліогр.: (До30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>

8. Огієнко, О. І. (2008). *Тенденції розвитку освіти дорослих у скандинавських країнах*: монографія. Суми: Еллада.

9. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf

10. Nychkalo N., Muranova N., Voliarska O., Paziura N. Prognostic aspect of educational communications in digital society *Information Technologies and Learning Tools*, 2020, Vol 80, No 6. P. 113-126 DOI:10.33407/itlt.v80i6.4063

Додаткова:

1. Аніщенко, О., Лук'янова, Л. and Прийма, С. (2017). Неформальна освіта дорослих – освітній тренд ХХІ століття. *Ріднаш кола*. № 11–12. С. 3–7.

2. Бабин, І. and Ликова, В. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти на період до 2020 р. (2009). URL <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/238.html>

3. Білецька, В.В., Полянничко, О.М. and Комоцька, О.С. (2018). Тенденції розвитку вищої освіти в країнах Європейського союзу. *Молодий вчений*. № 4.3 (56.3).

4. Волошинов, С. А. and Осадчий, В. В. and Осадча, К. П. (2018) Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні. *Engineering and Educational Technologies*, 6 (4). pp. 38-46.

5. Волярська О. С. Напрями розвитку вищої освіти в Україні в умовах нестабільності. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*: збірник наук. праць. Київ, 2020. Вип. 2 (18). С. 34–43. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.2\(18\).2020.34-43](https://doi.org/10.35387/od.2(18).2020.34-43)

6. Глобальні тенденції і проблеми розвитку освіти: наслідки для України: аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1537/>.

7. Ничкало, Н. Г. (2015). Професійний розвиток особистості у контексті неперервності. *Концептуальні засади професійного розвитку особистості в умовах євроінтеграційних процесів*. №1.

8. Освіт адорослих: енциклопедичний словник (2014). / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка; НАПН України, Ін-т пед. освіти і освітидорослих. Нац. акад. держ. управління при Президентові України. Київ: Основа.

9. Пазюра, Н. В. (2014). *Внутрішньофірмова професійна підготовка виробничого персоналу в Японії і Південній Кореї: теорія і практика*: монографія. Київ: Альфа-ПК.

10. Товканець, Г. В. (2015). Тенденції розвитку європейської вищої освіти на початку ХХІ століття. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Серія: “Педагогіка та психологія”. Випуск 1 (1).

11. Adams Becker, S. and Cummins, M. and Davis, A. and Freeman, A. and Hall Giesinger, C. And Ananthanarayanan, V. (2017). *NMC Horizon Report: 2017 Higher Education Edition*. Austin, Texas: The New Media Consortium. URL: <https://www.sconul.ac.uk/sites/default/files/documents/2017-nmc-horizon-report-he-EN.pdf> (дата звернення 19.07.2020).

12. Jarvis P. (2004). *Adult Education and Lifelong Learning. Theory and Practice*. London and New York: Routledge Faimer, Tailorand Francis Group.

11. Додаткові ресурси(за наявності):

https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/horizont/komiteti-red-24-12-19.pdf	Аналітичний звіт щодо участі представників та експертів від України у роботі програмних комітетів «Горизонт 2020»
https://cordis.europa.eu/en	Портал учасників Рамкових програм ЄС з досліджень та інновацій CORDIS
https://compu.fandom.com/uk/wiki/%D0%A6%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B0%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%E2%80%93_2020	Digital agenda of Ukraine – 2020.